

سفیران موسیقی ایرانی در ارکسترهای جهانی

نگاهی به نقش استادان برجسته ایرانی در ارکسترهای جهانی؛ هنرمندانی که با اصالت فرهنگی خود، نام ایران را در موسیقی بین‌المللی بلندآوازه ساختند. این گزارش را به بهانه دعوت از امین غفاری نوازنده برجسته کشورمان به ارکستر سمفونیک روسیه نوشته‌ایم

ناگهان شعر

سید تقی سیدی

مثل کوهیم و از این فاصله هاماں چه غم است
لذت عشق من و تو نرسیدن به هم است
ما دو مغرور، دو خودخواه، دو بد تقدیریم
عاشقی کردن ما شرح عدم در عدم است
مثل یک تابلوی نیمه‌ی نفرین شده‌ای
دست هر کس که به سوی تو بیاید قلم است
عشق را پس زدی ای دوست ولی پیش خدا
هر که از عشق مترا بشود، متهم است
می‌روی دور نرو قبل پشیمان شدنت
فکر بر گشتن خود باش و زمانی که کم است
قبل رفتن بنشین خاطره‌ای زنده کنیم
بنشین چای بریزم، بنشین تازه دم است

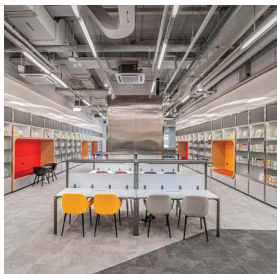
آخرین خبرها از کنگره ملی شعر «توس تانیشابور»

آیین اختتامیه یازدهمین کنگره ملی شعر «توس تانیشابور» چهارم شهریور ۱۴۰۴ در مشهد و نشست‌های تخصصی این کنگره مردادماه امسال در نیشابور برگزار خواهد شد. یوسف بینا، دبیر علمی یازدهمین دوره کنگره ملی شعر «توس تانیشابور» با بیان این که موضوع این جشنواره آزاد با نگاه ویژه به فرهنگ و هویت ایرانی اسلامی است، گفت: فراخوان کنگره امسال

که به‌همت اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی خراسان رضوی برگزار می‌شود، ۲۵ و ۲۸ اردیبهشت یعنی در روزهای بزرگداشت فردوسی و خیام رونمایی و فرصتی ۶۵روزه تا پایان تیرماه برای ارسال شعر به دبیرخانه کنگره در نظر گرفته شد. نشست تخصصی شعر خوانی با حضور شاعرانی از سراسر کشور نیز مردادماه در نیشابور برگزار خواهد شد. بینا افزود: همچنین اختتامیه کنگره برای نخستین بار قرار است چهارم شهریور یعنی روز بزرگداشت اخوان ثالث در مشهد برگزار شود که در این برنامه از شاعران برگزیده با اهدای جوایز نقدی نفیس تقدیر خواهد شد. وی تأکید کرد: سه شاعر بزرگ ما یعنی فردوسی، خیام و اخوان ثالث اگر چه از خراسان برخاسته‌اند اما چهره‌های ملی و حتی جهانی به‌شمار می‌آیند و توجه به این سه شاعر رویکرد فرهنگی کنگره «توس تانیشابور» و نشان می‌دهد که به‌گستره فارسی‌زبانان جهان است. گفتنی است طبق اعلام دبیرخانه کنگره ملی «توس تانیشابور» شاعران می‌توانند آثار خود را به معاونت فرهنگی اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی خراسان رضوی یا با پیام‌رسان ایتا به‌شماره «۰۹۱۵۳۲۲۵۹۳۲» بفرستند.

قفسه ایرانی در تی‌کی پارک بانکوک

در جریان هفته فرهنگی ایران خوانی و به‌مناسبت هفتادمین سال روابط دیپلماتیک ایران و تایلند، قفسه‌ای ویژه از کتاب‌های ایرانی در کتابخانه تی‌کی پارک بانکوک افتتاح شد. آثار عرضه‌شده شامل کتاب‌هایی در زمینه شعر، تاریخ، عرفان و هنر ایرانی‌اند که با ترجمه انگلیسی و تایلندی برای عموم قابل امانت هستند. طراحی گرافیکی ایرانی و جانمایی در بخش معرفی فرهنگ ملل، این قفسه‌ها را به نقطه‌ای ماندگار از دیپلماسی فرهنگی تبدیل کرده است. این ابتکار، فرصت تعامل میان فرهنگی را افزایش داده و جایگاه ایران را در فضای فرهنگی عمومی تایلند تقویت می‌کند.

فراخوان جایزه کتاب سال ایران

سی‌وسومین جایزه جهانی کتاب سال جمهوری اسلامی ایران با هدف شناسایی آثار شاخص در حوزه‌های مطالعات اسلامی و ایرانی فراخوان داد. کتاب‌هایی که در سال ۲۰۲۴ خارج از ایران منتشر شده‌اند، می‌توانند در سه بخش تألیف، ترجمه و تصحیح شرکت کنند. معیارهای انتخاب شامل ابتکار، ارزش علمی، رعایت اصول پژوهشی و کیفیت ترجمه و تصحیح هستند. ناشران تا پایان شهریور ۱۴۰۴ فرصت دارند نسخه‌های فیزیکی و دیجیتال اثر را ارسال کنند.

گروه ادب و هنر

culture@khorasannews.com

چند روز پیش امین غفاری، نوازنده و مدرس برجسته ویولن در صفحه اینستاگرامش خبری را منتشر کرد مبنی بر این که برای دومین سال پیاپی به‌عنوان سولیست ایرانی با ارکستر سمفونیک کاسپین در کشور روسیه همکاری خواهد کرد. این اجرا در کاخ کرملین شهر آسترآخان و در حضور بیش از دو هزار مخاطب برگزار می‌شود، جایی که غفاری قطعاتی از «ارخمانینف» و «فرهاد فخرالدینی» را به‌رهبری میخائیل گولیکف اجرا خواهد کرد. به‌همین مناسبت، در این پرونده به معرفی تعدادی از چهره‌های موسیقی ایران می‌پردازیم که با گروه‌های معتبر جهانی همکاری داشته‌اند و پرچم موسیقی ایران را بر قله ارکسترهای جهانی افراشته‌اند.

شهرداد روحانی

شهرداد روحانی، آهنگ‌ساز و رهبر ارکستر برجسته ایرانی، با همکاری با ارکسترهای معتبر جهانی چون ارکستر سلطنتی فیلارمونیک لندن، ارکستر سمفونیک مینه‌سوتا، ارکستر ملی آمریکا و اپرای ونکوور، نقش مهمی در معرفی موسیقی ایرانی در سطح بین‌المللی ایفا کرده است. او با تنظیم و رهبری کنسرت تاریخی‌ای در آپرولیس یونان، به شهرت جهانی رسید، اجرایی که به یکی از پر فروش‌ترین کنسرت‌های تاریخ تبدیل شد. در سال ۱۹۹۸، دولت تایلند او را برای ساخت قطعه موسیقی مراسم افتتاحیه و اختتامیه سیزدهمین دوره بازی‌های آسیایی دعوت کرد که این اثر به‌عنوان محبوب‌ترین آهنگ آن بازی‌ها شناخته شد.

حکایت دریاست زندگی

نگاهی به جهان شعری شمس لنگرودی به بهانه چاپ جدیدش «درون شدم از دری که نیست»

حیدر کاسبی

culture@khorasannews.com

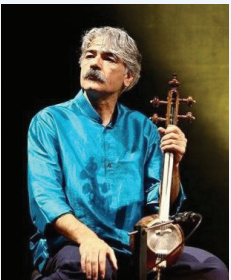
شعری از شمس لنگرودی این روزها در فضای مجازی دست به‌دست می‌شود با این مضمون که: «آرام باش عزیز من / آرام باش / حکایت دریاست زندگی / گاهی در خشش آفتاب / برق و بوی نمک / ترشح شادمانی / گاهی هم فرومی‌رویم / چشم‌هایمان را می‌بندیم / همه جاتاریکی است / آرام باش عزیز من / آرام باش / دوباره سراز آب بیرون می‌آوریم / و تالو آفتاب را می‌بینیم / زیر بوته‌ای از برف / که این دفعه / در ست از جایی که تو دوست می‌داری / طالع می‌شود». شعر، زیباست و در زیبایی آن شکی نیست. اما باید دید آیا با معیارهای زیبایی‌شناسی شعر امروز مطابقت دارد یا نه؟ شعری که سعی دارد امید را به مخاطبش تزریق کند و از این جهت قابل ستایش است.

شعر کاملاً ساده است و در بستری از کلمات معمولی و روزمره زندگی پیش می‌رود. زبان شعر هم چندان عجیب و غریب نیست. نه اتفاقی در فرم شعر افتاده است و نه اجرای تازه‌ای را در زبان شاهدیم. سؤالی که پیش می‌آید این است که پس دقیقاً چه مفهوم تازه یا نوآوری در زبان یا محتوای شعر باعث جذابیت آن شده است که این همه شنیده می‌شود؟

آیا مخاطب امروز از بدعت‌های جدید در فرم شعر خسته است و ترجیح می‌دهد از کلمات شاعر سپید پرداز معنا بیرون بکشد یا هم‌زمان با شاعر

کیهان کلهر

تا امروز کلیپ‌های فراوانی از کمانچه نوازی کیهان کلهر در کنار نوازندگان غیر ایرانی منتشر شده است. گروه‌هایی همچون Kronos Quartet, Brooklyn Rider... کلهر را می‌توان جزو چهره‌های تأثیرگذار به‌شمار آورد که صدای کمانچه ایرانی را از طریق صحنه‌ها و گروه‌های بین‌المللی به گوش بسیاری از دوستداران موسیقی در جهان رساند. او یک بار برنده جایزه گرمی شد و همچنین چندین دوره نامزد این جایزه

بوده. کلهر با تلفیق موسیقی نواحی ایران با فرم‌های مدرن، مخاطبان جهانی را مجذوب هنر خود کرده است.

حسین علیزاده

حسین علیزاده، آهنگ‌ساز و نوازنده برجسته تار و سه‌تار، با اجراهای جهانی و همکاری با گروه‌هایی چون هم‌آوایان، شیدا و آمریکا، موسیقی دستگاهی ایران را به مخاطبان بین‌المللی معرفی کرده است. او در تورهای اروپایی با گروه هم‌آوایان در شهرهایی چون لندن، مادرید، زوریخ، آمستردام و کلن اجرا داشته و در فیلارمونیک کلن آلمان نیز به دعوت رسمی برنامه‌ریز اجرا کرده است. علیزاده همچنین با جیوان گاسپاریان، نوازنده دودوک ارمنی، در آلبوم «به تماشای آب‌های سپید» همکاری کرد. این همکاری‌ها نقش مهمی در جهانی‌سازی موسیقی ایرانی ایفا کرده‌اند.

پیش‌رفته و از هنر مدرن عقب افتاده است؟ رضا برهنی جایی در مجموعه مقالات و نقدهایش درباره شعر می‌گوید: «شاعر مسئول عقب ماندن مخاطب از شعر امروز نیست، او نباید بر اساس ذائقه مخاطب شعر بگوید بلکه بایستی سلیقه مخاطب را تربیت کرده و شعری بگوید که خودش به آن اعتقاد دارد، حتی اگر جلوتر از زمان خودش باشد.»

برهنی چندان هم بیراه نمی‌گوید، چرا که ما چه بخواهیم چه نخواهیم هنرمند همواره یک یا چند قدم از مخاطبش جلوتر است و طبیعی است که در پاره‌هایی از هنرش مورد فهم واقع نشود. شعر شمس لنگرودی، استاندارد‌های لازم برای خواندن را دارد اما آیا آن استاندارد‌های لازم برای ماندن در ادبیات فارسی را هم دارد؟ پاسخ به این سوال مستلزم گذر زمان است.

با نگاهی به شعر برخی از شاعران پیشرو هم‌دوره شمس لنگرودی، مثل هوشنگ جالنگی، بیژن الهی، شهرام شیدایی، کلاهی اهری و... می‌شود تا حدودی به یک نتیجه روشن رسید و آن این که آن‌ها برخلاف بسیاری از شاعران، بیشتر از آن که به مخاطب بیندیشند بر اساس خوش‌آیند مخاطب شعر بگویند به اصل ادبیات فکر کرده‌اند و این که دایره مخاطبانشان روز به روز تنگ‌تر شده و ریزش کرده است برای آن‌ها در چه چندم اهمیت بوده است.

در محبوبیت لنگرودی شکی نیست و کسی نمی‌تواند منکر توانایی‌های او در ادبیات ایران باشد اما انتظار از این شاعر که طرفداران زیادی داشته و می‌توان به او لقب پیش‌کسوت در شعر را هم داد کمی زیاد است.

انتظاری که کاملاً طبیعی است و برای کسی که عمرش را در وادی ادبیات

تینا جامه گرمی

تینا جامه گرمی، نوازنده و آهنگ‌ساز برجسته ویولن، نخستین زن ایرانی است که به‌عنوان سولیست و آهنگ‌ساز با ارکستر سمفونیک پسیفیک در ایالت کالیفرنیا همکاری کرده است. او در کنسرت توروبی این ارکستر به رهبری کارل سنت کلیر، قطعه «قصه دختر ایران» را اجرا کرد، اثری که خودش بر اساس آهنگی از تهمورس پورناظری برای ویولن و ارکستر تنظیم کرده بود. این اجرا با حضور بیش از سه هزار مخاطب، نقطه عطفی در معرفی زنان ایرانی در صحنه موسیقی جهانی محسوب می‌شود.

لوریس چکناوریان

لوریس چکناوریان، آهنگ‌ساز و رهبر ارکستر ارمنی‌تبار ایرانی، با خلق بیش از ۷۵ اثر شامل ۶ اپرا، ۵ سمفونی، موسیقی باله، اوراتوریو، رکوئیم و کنسرتوهای برای پیانو، ویولن، گیتار و ویولنسل، یکی از چهره‌های جهانی موسیقی کلاسیک است. او با ارکسترهایی چون فیلارمونیک سلطنتی انگلستان، ارکستر سمفونیک لندن، فیلارمونیک لیورپول و ارکستر فیلارمونیک ارمنستان همکاری داشته و آثارش در تالارهایی چون رودکی تهران، Royal Albert Hall و Wiener Konzerthaus اجرا شده‌اند.

سپری کرده، چندان نامعقول به نظر نمی‌رسد.

آیا کتاب‌های تازه شمس لنگرودی با کتاب‌های قبلی‌اش در دهه ۶۰ و ۷۰ تفاوتی را که باید داشته باشند دارند؟

و آیا در شعرهای کوتاه این شاعر که بسیار هم مورد اقبال عمومی قرار گرفته‌اند قدم‌های رو به جلویی نسبت به شعرهای قبلی‌اش مشاهده می‌شود؟ می‌تواند مخاطب خاص امروز را راضی نگه دارد؟

پاسخ به همه این سوال‌ها را خوانش آخرین کتاب از شمس لنگرودی با نام «درون شدم از دری که نیست» تا حدود زیادی روشن می‌کند.

«درون شدم از دری که نیست» به‌تازگی توسط انتشارات مروارید منتشر شده است.

رشد صدور مجوز نشر در نیم سال اول

نشر و استقبال ناشران از تولید محتوای جدید در کشور است.

طبق گزارش وزارت ارشاد، صنعت نشر کشور در نیم‌سال اول ۱۴۰۴ بار رشد چشمگیری همراه بوده است. آثار ثبت‌شده نسبت به مدت مشابه سال قبل ۱۶ درصد افزایش یافته و تعداد آثار مجاز به ۵۵ هزار عنوان رسیده است. آثار بدون بررسی ۴۳ درصد رشد داشته و اعلام وصول چاپ اولی‌ها با ۱۲ درصد افزایش همراه بوده‌اند. آثار مشروط و مغایر ضوابط نیز کاهش محسوسی داشته‌اند که نشان‌دهنده بهبود عملکرد کیفی و تسهیل فرایند صدور مجوز است. این آمار حاکی از پویایی فضای

نمایش موزیکال «سیمرغ‌نامه» در نیاوران

پیشتر در تالار وحدت اجرا شده و اکنون با حمایت رسمی یونسکو به صحنه بازگشته است.

نمایش موزیکال کود کانه «سیمرغ‌نامه»، برداشتی هنری از منطق الطیر عطار نیشابوری، از ۲۶ تیرماه ۱۴۰۴ در فرهنگسرای نیاوران اجرا می‌شود. این اثر به‌نویسندگی و آهنگ‌سازی مریم شریف‌زاده، با تلفیق موسیقی ارکسترال، طراحی حرکت و جلوه‌های بصری مفاهیم عرفانی، اخلاقی و محیط‌زیستی را روایت می‌کند. بازیگران نوجوان با آموزش‌های تخصصی روی صحنه حاضر خواهند شد. اجرای ۲۹ تیر به حمایت از خیریه‌های حامی کودکان اختصاص دارد و بلیت فروشی از طریق سامانه ایران کنسرت انجام می‌شود. «سیمرغ‌نامه»